

Sarajevo, 20.08.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.08.2018.- 17.08.2018.

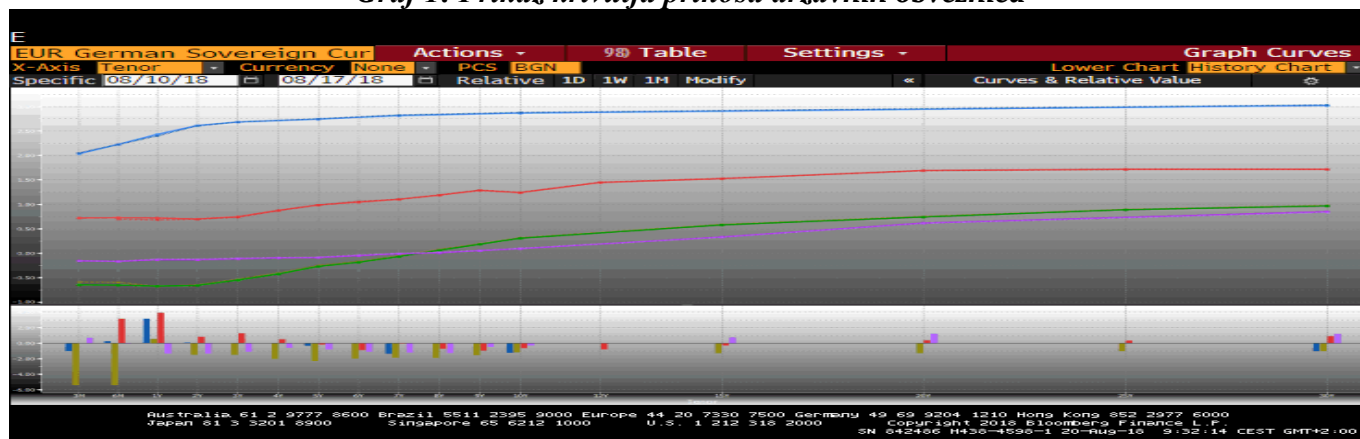
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	10.8.18	-	17.8.18		10.8.18	-	17.8.18		10.8.18	-	17.8.18		10.8.18	-	17.8.18	
2 godine	-0,64	-	-0,65	↘	2,60	-	2,61	↗	0,70	-	0,71	↗	-0,11	-	-0,13	↘
5 godina	-0,25	-	-0,27	↘	2,74	-	2,74	→	0,99	-	0,99	→	-0,08	-	-0,08	→
10 godina	0,32	-	0,31	↘	2,87	-	2,86	↘	1,24	-	1,24	→	0,10	-	0,10	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.8.18	-	17.8.18	
3 mjeseca	-0,564	-	-0,616	↘
6 mjeseci	-0,596	-	-0,650	↘
1 godina	-0,640	-	-0,642	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.08.2018. godine (pune linije) i 10.08.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi italijanskih obveznica su nastavili da bilježe priličan rast početkom proteklog tjedna, te su prinosi obveznica s rokom dospelja od 2 i 5 godina zabilježili najveće razine od 08.06, a prinosi obveznica s rokom dospelja od 10 godina najveću razinu od 29.05.2018. godine. Na nastavak rasta prinosa italijanskih obveznica utjecaj je imala povećana zabrinutost investitora o potencijalnom učinku prelijevanja krize koja pogađa Tursku na drugu aktivu koja se smatra više rizičnom. Pored toga, na tržištu se špekulira da bi europske banke mogle biti pogođene deprecijacijom turske lire (TRY), a prema podacima BIS-a, banke koje su najviše izložene ovom tržištu su one iz Francuske i Španjolske, nakon čega slijede banke iz Italije i Njemačke. Prinosi ovih obveznica su privremeno korigirani naniže nakon što je iz kabineta premijera Italije izdano priopćenje da je okvir programa za proračun u 2019. godini u skladu s planom Vlade da nastavi s ciljem stabilizacije javnih financija, a posebno s nastavkom puta smanjenja odnosa duga i GDP-a. Pored toga, značajna aprecijacije turske lire (TRY), kao odgovor tržišta na najavljene mjere Središnje banke Turske vezano za zaustavljanje daljeg pada vrijednosti ove valute se pozitivno odrazila na kretanje prinosa ovih obveznica. Već u srijedu potražnja za sigurnijim investicijama je bila izražena, što je utjecalo na pad prinosa sigurnijih obveznica, odnosno na ponovni rast prinosa

italijanskih obveznica (prinos desetogodišnjih obveznica je dostigao 3,169%, što predstavlja najveću razinu od svibnja 2014. godine). Negativno raspoloženje investitora je bila reakcija na vijest da je kineski internet gigant Tencent Holdings Ltd. prvi put u posljednjih deset godina zabilježio pad profita, a što se odrazilo na pad vrijednosti indeksa i ostalih tehnoloških kompanija, pa tako i na globalni pad indeksa dionica. U četvrtak je ponovo, privremeno, bila izražena slabija potražnja za sigurnijim investicijama, usljed nastavka aprecijacije TRY, ali i najave o obnavljanju trgovinskih pregovora između SAD i Kine. Na kraju tjedna, tenzije između SAD i Turske su još jednom obnovljene, te je nakon trodnevne aprecijacije TRY ponovo zabilježila pad vrijednosti u odnosu na druge svjetske valute. Izjava predstavnika vijeća ministara Italije Giorgettia da se nada da će program kvantitativnih olakšica ECB biti produžen kako bi zaštitio njegovu zemlju od financijskih špekulatora, kao i mogućnost da Italija prema EU ubrza zahtjev za povećanje potrošnje, nakon tragedije koja je zahvatila Đenovu, je dalje doprinijela volatilnom kretanju italijanskih obveznica. U odnosu na prethodni tjedan prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blago smanjenje, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani između 12 i 19 baznih bodova.

Objavljivanje pozitivnih podataka o boljem od očekivanog rasta GDP-a, kao i rasta stope inflacije u eurozoni ostalo je u sjeni pojačanih geopolitičkih rizika, posebno na relacija SAD – Turska.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak II tromjesečje	0,3%	0,4%	0,4%
2.	Stopa inflacije – EZ (finalno) SRPANJ	2,1%	2,1%	2,0%
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) LIPANJ	2,4%	2,5%	2,6%
4.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) LIPANJ	16,9	16,7	16,9
5.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR) LIPANJ	-	23,5	24,4
6.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) LIPANJ	-	2.323,3	2.327,4
7.	Stopa inflacije – Italija SRPANJ	1,9%	1,9%	1,4%
8.	Stopa inflacije – Austrija SRPANJ	-	2,1%	2,0%
9.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G) LIPANJ	-	4,0%	4,2%
10.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska SRPANJ	3,9%	3,8%	3,9%

SAD

Prinosi američkih obveznica nisu zabilježili značajne promjene promatrano na tjednoj razini. Protekli tjedan je obilježilo jačanje tenzija u odnosima SAD i Turske, ali i ublažavanje tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine. Turski zvaničnici su najavili uvođenje tarifa na uvoz vozila iz SAD od 120%, alkoholna pića 140% i duhan 60%, kao odgovor na udvostručene tarife SAD na uvoz čelika i aluminija iz Turske. Trgovanje u petak je obilježeno i informacijama o tome da bi SAD mogle proširiti sankcije Turskoj. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je smanjila kreditni rejting Turske s razine od BB- na razinu od B+, što je ispod investicijskog rejtinga, te je navedeno i da iz ove agencije očekuju da će se tursko gospodarstvo suočiti s recesijom. Pored toga, i agencija Moody's je smanjila kreditni rejting ove zemlje s razine od Ba2 na razinu od Ba3, što je, također, rejting ispod investicijske razine te je u priopćenju uz ovu odluku navedeno da je utjecaj na nju imala zabrinutost vezano za neovisnost Središnje banke Turske te nepostojanje jasnog plana za rješavanje uzroka aktualnih financijskih problema. Međutim, kineski zvaničnici bi i tijekom ovog tjedna trebalo da nastave pregovore s američkim kolegama, a pored toga je najavljeno da će se predsjednik SAD Trump u studenome sastati s kineskim kolegom Jinpingom, kako bi razgovarali o trgovinskim odnosima SAD i Kine.

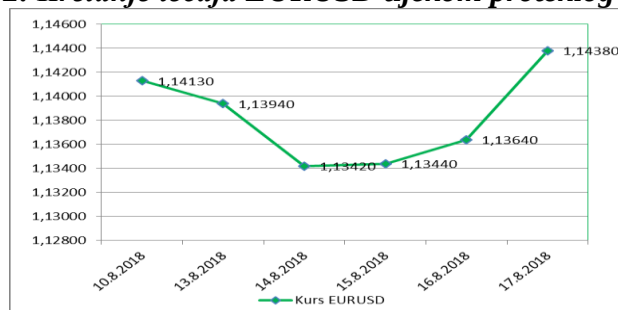
Stranci su tijekom lipnja značajno smanjili investicije u američke dugoročne obveznice i akcije za 36,5 milijardi USD. Međutim, kada se pored toga u obzir uzmu i kratkoročne obveznice te financijski derivati, strani investitori su u američku financijsku aktivu tijekom lipnja investirali ukupno 114,5 milijardi USD.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	SRPANJ	4,5%	4,8%	4,7%
2.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	SRPANJ	-	4,3%	5,3%
3.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	SRPANJ	0,3%	0,1%	1,0%
4.	Iskorištenost kapaciteta	SRPANJ	78,2%	78,1%	78,1%
5.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	SRPANJ	0,3%	0,3%	0,8%
6.	Indeks povjerenje prerađivačkog sektora Fed iz Filadelfije	KOLOV	22,0	11,9	25,7
7.	Indeks započelih kuća (M/M)	SRPANJ	7,4%	0,9%	-12,9%
8.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	SRPANJ	1,4%	1,5%	-0,7%
9.	Indeks vodećih ekonomskih pokazatelja	SRPANJ	0,4%	0,6%	0,5%
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28.SRPNJA	215.000	228.000	247.000

Tečaj EURUSD je tijekom trgovanja u utorak zabilježio najnižu razinu od srpnja prošle godine, a aprecijacija USD u odnosu na EUR je rezultat povećane tražnje za sigurnijom aktivom, zbog jačanja geopolitičkih tenzija u odnosima SAD i drugih zemalja, ali i pod utjecajem očekivanja da će Fed do kraja tekuće godine još dva puta povećati referentnu kamatnu stopu. EURUSD je nakon toga zabilježio korekciju naviše te je promatrano na tjednoj razini tečaj EURUSD povećan s razine od 1,1413 na razinu od 1,1438.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i USD pod utjecajem špekulacija da bi Velika Britanija mogla napustiti EU bez bilo kakvog trgovinskog sporazuma. Slabljenju GBP doprinijele su izjave pojedinih zvaničnika. Tako je ministar inozemnih poslova Hunt izjavio da rizik nepostizanja sporazuma o Brexitu raste i da svi trebaju biti pripremljeni. Također, on je istaknuo da bi nepostizanje sporazuma vezano za Brexit moglo voditi oštrom padu domaće valute (GBP), ali je dodao da će gospodarstvo Velike Britanija pronaći način da to prevaziđe i na kraju će u tome uspjeti.

S druge strane, bivši lider Konzervativne partije Smith, koji je ujedno i jedan od pokretača Brexita, je pozvao investitore na smirenje, te je optužio financijska tržišta na pretjerana reagiranja vezano za negativna očekivanja vezano za Brexit. Pored toga, on je istaknuo da su ekonomski stručnjaci, uključujući i guvernera BoE Carneya često u krivu po pitanju utjecaja Brexita te istaknuo da su osnove ekonomije Velike Britanije snažne, iako je priznao da je teško predvidjeti kako će se situacija dalje razvijati po pitanju pregovora o Brexitu, jer je Velika Britanija prva zemlja koja je odlučila da napusti EU blok.

Objavljeni su podaci s tržišta rada koji su pokazali da je stopa nezaposlenosti, mjerena tromjesečno, na kraju lipnja smanjena na 4% s prethodnih 4,2%. Podatak o stopi nezaposlenosti je dosegao novu najnižu razinu u posljednje 43 godine.

U lokalnom časopisu Telegraph objavljen je članak u kojem Grčka upozorava da će nepostizanje sporazuma vezano za Brexit ostaviti zemlju suočenu s pojačanom financijskom i političkom nestabilnošću. Vlada Grčke je naglasila da bi se mogao pojaviti i nedostatak sredstava u proračunu EU od 10 milijardi GBP do 2020. godine. Novi ministar za Brexit Raab je prošlog mjeseca upozorio da

takozvana obveza Velike Britanije prema EU u visini od 40 milijardi GBP, neće biti plaćena ukoliko EU ne uspije da postigne trgovinski sporazum s Velikom Britanijom.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć SRPANJ	-	6.200	9.000
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno) LIPANJ	4,2%	4,0%	4,2%
3.	Inflacija (G/G) SRPANJ	2,5%	2,5%	2,4%
4.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G) SRPANJ	10,3%	10,9%	10,3%
5.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G) SRPANJ	3,0%	3,1%	3,3%
6.	Indeks cijena kuća (G/G) LIPANJ	2,6%	3,0%	3,5%
7.	Maloprodaja (G/G) SRPANJ	0,2%	0,7%	-0,5%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89355 na razinu od 0,89721, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2758 na razinu od 1,2749.

JAPAN

Dešavanja u Turskoj u proteklom razdoblju su se odrazila na globalna financijska tržišta, pa tako i na Japan. Naime, prema podacima Tokyo Financial Inc. japanski investitori koji ulažu u maloprodajni sektor prošlog tjedna su smanjili svoje neto duge pozicije u TRY u odnosu na JPY za 47%, dok su blago povećali ulaganja u Južnoj Africi i Australiji. Istodobno, analitičari su primjetili da je zarada po osnovi trgovanja tečajem USDJPY postala privlačnija za investitore, djelomično zahvaljujući usvajanju smjernica kojim bi BoJ trebala zadržati kamatne stope na niskim razinama duže vremensko razdoblje te projekcijama Feda o povećanju kamatnih stopa pet puta do kraja 2019. godine.

Bivši izvršni direktor BoJ Hayakawa proteklog tjedna je izjavio da BoJ može dozvoliti da se dugoročne kamatne stope povećaju na oko 0,4% u skladu s novim smjernicama koje su uvedene prošlog mjeseca. Također, Hayakawa je istakao da postoji velika šansa da će japanska ekonomija ući u recesiju bilo u 2019. ili 2020. godini, zbog planiranog povećanja poreza na promet i rasta tražnje za izgradnjom u vezi s Olimpijskim igrama koje će se 2020. godini održati u Tokiju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

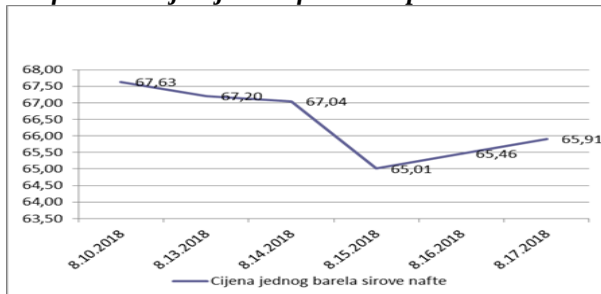
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) SRPANJ	-41,2	-231,2	721,4
2.	Izvoz (G/G) SRPANJ	6,3%	3,9%	6,7%
3.	Uvoz (G/G) SRPANJ	14,2%	14,6%	2,5%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F LIPANJ	-	-0,9%	-1,2%
5.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M) LIPANJ	-	-2,2%	-2,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 126,51 na razinu od 126,40. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio smanjenje s razine od 110,83 na razinu od 110,50.

NAFTA I ZLATO

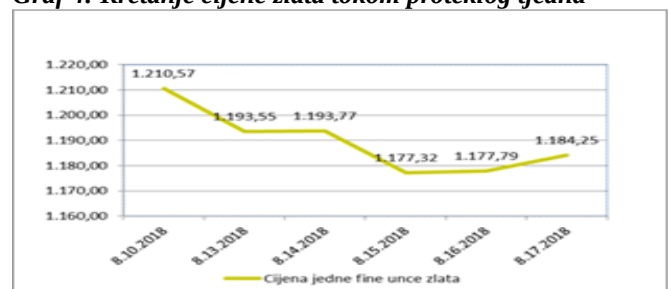
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 67,63 USD (59,26 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je zabilježila smanjenje koje je potaknuto zabrinutošću investitora da će narušeni trgovinski odnosi SAD i Kine umanjiti njihove ekonomske aktivnosti i time smanjiti tražnju za ovim energentom. Doprinos smanjenju cijene nafte dali su i narušeni odnosi između SAD i Turske, odnosno međusobno povećavanje tarifa na uvoz dobara, što je potaklo zabrinutost investitora na to kakve će implikacije ovi događaji imati na gospodarstva drugih zemalja u ekspanziji. Pored navedenog, Saudijska Arabija je najavila da bi mogla smanjiti obujam proizvodnje nafte, kako bi se izbjeglo ponovno formiranje viška ponude ovog energenta nad tražnjom. Obnavljanje sankcija prema Iranu je utjecalo na to da pojedini kupci iranske nafte, poput Indije i Južne Koreje, tijekom srpnja značajno smanje uvoz nafte iz ove zemlje. Ove informacije su, uz vijesti o umanjenu tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine, krajem proteklog tjedna potakle rast cijene nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,91 USD (57,62 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice



Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.210,57 USD (1.060,69 EUR). Snažna aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera je početkom proteklog tjedna utjecala na smanjenje cijene jedne fine unce zlata, koja je tijekom trgovanja u srijedu zabilježila najnižu razinu od siječnja 2017. godine. Najznačajniji razlog za ovakvo kretanje vrijednosti USD i cijene ovog plemenitog metala je očekivanje da će Fed do kraja ove godine još dva puta povećati referentnu kamatnu stopu za ukupno 50 baznih bodova, kao i da će se trend rasta nastaviti i tijekom naredne godine. Prema tome, američke državne obveznice, koje se pored zlata smatraju sigurnim utočištem, nosit će značajne razine prinosa, što nije osobina monetarnog zlata. Pored navedenog, doprinos su dale i tenzije SAD u odnosu s Turskom. Ipak, smanjenje tenzija u trgovinskim odnosima SAD i Kine je krajem proteklog tjedna utjecalo na deprecijaciju USD u odnosu na EUR i druge valute, što se odrazilo i na blagi rast cijene ovog plemenitog metala. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.184,25 USD (1.035,36 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.